

Rapport

Datum: 15 oktober 2007
Rapportnummer: 2007/218

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat het regionale politiekorps Drenthe of het regionale politiekorps Midden en West Brabant onnodig een attachékoffer heeft opengebrouwen en de inhoud daarvan (oude munten en oude bankbiljetten) alsmede een zilveren pennenset heeft onvreemd.

Verzoeker klaagt er voorts over dat het arrondissementsparket te Assen er geen zorg voor heeft gedragen dat bedoelde koffer niet werd opengebrouwen, terwijl de advocaat van verzoekers dochter expliciet had bericht desgevraagd de cijfercombinatie van deze koffer ter beschikking te willen stellen.

Beoordeling

Algemeen

1. In december 1998 werd in het kader van een fraudeonderzoek tegen NV N. een doorzoeking gedaan op (onder meer) verzoekers adres in België naar aanleiding van een daartoe strekkend rechtshulpverzoek van het (Nederlandse) Openbaar Ministerie. Er werden hierbij door de Belgische autoriteiten goederen in beslag genomen. Deze goederen werden in november 2001 door een politieambtenaar van het regionale politiekorps Assen van de Belgische politie in ontvangst genomen en overgebracht naar het politiebureau te Assen.

2. Op 15 maart 2004 werd een kennisgeving niet verdere vervolging betekend aan de NV en werd besloten tot teruggave van (onder meer) de goederen die zich nog steeds in Assen bevonden. Volgens de officier van justitie dienden de goederen in Assen te worden opgehaald, terwijl verzoeker vond dat ze moesten worden teruggebracht naar de plaats van inbeslagneming. Nadat verzoeker zich in verband met deze kwestie tot de Nationale ombudsman had gewend, is in juni 2005 besloten de goederen over te brengen naar het politiebureau in Breda.

3. Op 6 oktober 2005 werden de goederen te Breda overgedragen aan verzoekers echtgenote.

4. Op 13 oktober 2005 wendde verzoeker zich tot het functioneel parket te Den Haag, omdat volgens hem een aantal goederen niet was geretourneerd. Op 30 januari 2006 diende hij hierover een klacht in, die (uiteindelijk) op 1 september 2006 is afgedaan. Volgens de hoofdofficier van justitie van het functioneel parket was niet gebleken van vernieling of onvreemding van verzoekers eigendommen.

A. Ten aanzien van de politie

Bevindingen

1. In zijn brief van 13 oktober 2005 stelt verzoeker dat een in beslag genomen zwarte leren attachékoffer met cijfercombinatie was opengebroken en kapotgemaakt. De dopjes waarop de koffer stond waren eraf gedraaid, het leer was van de bodem getrokken en de koperen scharnieren waren uit de houten kast gesloopt. In die koffer zaten twee gouden tientjes uit 1818 met een geschatte waarde van € 4.000 à € 5.000, die waren ontvreemd. Verder was een compleet album bankbiljetten met kwaliteitsaanduiding van goed tot zeer fraai ontvreemd; uit twee albums met munten ontbrak ook een aantal munten.

Ook ontbrak een set Sterling zilveren pennen die verzoeker enige weken voor de inbeslagname had gekocht voor f 600.

Verzoeker stuurde foto's mee van de bankbiljetten en de muntenverzameling. Het ging om Nederlandse bankbiljetten uit de eerste helft van de vorige eeuw en om munten die waren uitgegeven tijdens de regeringsperiode van koningin Juliana.

2. Een proces-verbaal van 4 november 2003 van politieambtenaar Z. houdt onder meer in:

"In december 1998 werd in het kader van een fraudeonderzoek (...)

onder andere huiszoeking verricht (...) te (...) (België).

Bij deze huiszoeking werden diverse goederen in beslag genomen. Het gaat hierbij om de navolgende goederen:

- * een Tulip p.c.-systeemkast,
- * een doos met diverse documenten (bureel),
- * een doos met de inhoud, diverse documenten, uit een prullenbak (vuilbak bureel),
- * bruine enveloppe met agenda en notitiebriefjes (...),
- * zwarte aktetas met inhoud,
- * rode slotvaste aktetas met inhoud,
- * zwarte aktetas met inhoud,
- * verzegelde doos met vijf mappen met documenten,
- * een zwarte schoenendoos met brieven,
- * een grijze schoenendoos met bescheiden, en

* twee grote bananendozen met een grote hoeveelheid bescheiden als inhoud.

Deze goederen werden, na daartoe bekomen opdracht van de Officier van Justitie, op 20 november 2001 uit handen van de Belgische politie te Turnhout in ontvangst genomen. Voor nader onderzoek werden deze goederen overgebracht naar het bureau van politie (...) te Assen.

De goederen werden in genoemd politiebureau onderzocht waarvan de resultaten in het ter zake opgemaakte dossier werden verwoord."

3. Een proces-verbaal van 13 april 2006 van politieambtenaar Z. houdt in:

"Op 20 november 2001 werden door mij, verbalisant, de goederen welke bij voornoemde huiszoeking in beslag genomen waren door de Belgische autoriteiten, afgehaald van het bureau van politie te Turnhout (België). Deze goederen waren niet eerder voor onderzoek beschikbaar vanwege door (verzoeker) ingediende bezwaren daartegen welke procedures eerst afgehandeld dienden te worden.(...)

Deze goederen werden onderzocht en daarna opgeslagen aan het bureau van politie (...) te Assen.

(...)

Toen de goederen van de Belgische autoriteiten werden ontvangen waren deze verzegeld. Teneinde de goederen te kunnen onderzoeken werden deze verzegelingen verbroken. Deze zegelverbrekingsen zijn, buiten de onderzoeken aan de goederen, de enige handelingen geweest die aan deze voorwerpen verricht zijn. Zoals de goederen van de Belgische autoriteiten werden ontvangen, werden deze aan (verzoekers echtgenote) overhandigd.

Over beschadigingen aan de goederen of het ontbreken, kan door mij, verbalisant, niets verklaard worden."

4. Op 20 september 2005 overhandigde politieambtenaar F. te Assen in beslag genomen goederen aan de politie te Breda.

In een document dat hij aan zijn collega in Breda stuurde staat:

"Met betrekking tot de inbeslaggenomen goederen (...) heb ik enige toevoegingen aangebracht te weten:

een Tulip pc systeemkast,

een doos met diverse documenten te weten 11 ordners aan bescheiden (Bureel)

een doos met inhoud, diverse documenten uit een prullenbak (vuilbak Bureel)

bruine enveloppe met agenda en notitiebriefjes (...)

7 witte enveloppen met bescheiden, 2 groene aandeelhoudersboeken, foto's en negatieven, en 1 ordner

zwarte aktetas met inhoud, die op slot zit.

rode aktetas met inhoud; 1 cartridge, 1 handvat, scartkabel en invite nagellak.

zwarte aktetas met inhoud; diverse administratiebescheiden met 2 zakjes

zakdoekjes

verzegelde doos met vijf mappen documenten

zwarte schoenendoos met brieven

grijze schoenendoos met bescheiden

2 bananendozen met een grote hoeveelheid bescheiden als inhoud."

5. In een mutatie van 20 september 2005 van politieambtenaar O. van het regiokorps Midden en West Brabant staat dat in beslag genomen goederen in bewaring zijn genomen. In het ontvangstbewijs worden de goederen niet exact omschreven. Er staat een aantal malen "bescheiden" met aanvullingen als: "div. bescheiden in 7 dozen" en "div. enveloppen, 2 boeken en ordner, foto's en negatieven". Ook staan attachékoffers genoemd, namelijk: "1 zwarte en 1 rode met inhoud". Handmatig is bij het daarvoor genoemde aantal attachékoffers de 2 in een drie veranderd.

6. Blijkens een mutatie van 6 oktober 2005 van de politie Drenthe is verzoekers echtgenote de spullen op die dag komen halen in Breda. Zij gaf aan dat er spullen ontbraken, waaronder een muntenverzameling.

7. Een proces-verbaal van 22 januari 2007 van politieambtenaar O. (te Breda) houdt in dat hij een aantal kartonnen dozen van zijn collega F. uit Assen in ontvangst had genomen. Deze dozen zaten met tape dichtgeplakt. F. had hem verzekerd dat het louter om financiële administratie ging. O. had de inhoud dan ook niet meer gecontroleerd. De opgegeven vermiste goederen had O. nooit gezien tussen de bij hem in bewaring gegeven goederen.

8. Een proces-verbaal van 1 maart 2007 van politieambtenaar Z. (te Assen) houdt onder meer als antwoord op vragen van de Nationale ombudsman het volgende in. De in het proces-verbaal van 4 november 2003 (zie hiervoor, onder 2.) gebruikte termen als

"slotvaste" waren woordelijk overgenomen uit de beslaglijsten van de Belgische autoriteiten. Die term wordt als zodanig niet gebruikt bij een in Nederland in beslag genomen goed. Als een sleutel/cijfercombinatie onbekend is kan eerst de beslagene daarom worden gevraagd, maar er kan ook tot verbreking worden overgegaan. Hiervoor bestaan geen richtlijnen. Het is thans niet meer duidelijk op welke wijze de attachékoffer destijds is geopend. Als de inhoud van onderzochte tassen of koffers goederen van waarde blijkt te bevatten is het gebruikelijk dit te vermelden. In dit geval is geen nadere beschrijving gemaakt van de inhoud van de aktetas in kwestie.

9. De beheerder van het regionale politiekorps Drenthe gaf aan geen reactie te kunnen geven op de klacht over het onnodig openbreken van de koffer, nu niet bekend was geworden óf de koffer onnodig was opengebrouwen, áls hij al was opengebrouwen. Van een zilveren pennenset of oude munten is de regiopolitie Drenthe ook niets bekend, althans uit niets blijkt dat die in het bezit zijn geweest van de politie Drenthe. Was dat wél zo geweest, dan was een en ander zeker met zoveel woorden beschreven. De korpsbeheerder wenste met nadruk te stellen dat zijn korps de goederen in kwestie niet had ontvreemd. Hij gaf nog aan dat er inmiddels bij de regiopolitie Drenthe een Handleiding afhandeling in beslag genomen voorwerpen is ontwikkeld, die recentelijk in 2005 is aangepast (zie Achtergrond; onder 2.).

10. De beheerder van het regionale politiekorps Midden en West Brabant merkte in reactie op de klacht op dat uit het onderzoek niet duidelijk was geworden wat de inhoud van de dozen precies was geweest op het moment van ontvangst te Assen. Dit gold ook voor de overhandiging van de goederen in Breda. De rol van zijn korps was beperkt gebleven tot ontvangst ervan en overhandiging aan verzoekers echtgenote. Achteraf was het, aldus de korpsbeheerder, verstandiger geweest om bij de ontvangst van de goederen uit Assen gebruik te maken van een meer gespecificeerde goederenlijst, zodat geen onduidelijkheid had bestaan over het op enig moment wel/niet aanwezig zijn van bepaalde goederen.

11. Verzoeker merkte in reactie op de door de korpsbeheerders verstrekte inlichtingen, voor zover hier relevant, op dat de inbeslagname op zijn "jan boeren fluitjes" gebeurde; zonder lijsten op te maken heeft men maar spullen in een aantal bananendozen gegoooid. Wel had de Belgische politie in zijn bijzijn de dozen verzegeld. Verder merkte verzoeker op dat er bij de teruggegeven goederen ook een aantal waardevolle munten was; hij vroeg zich af waarom daar dan geen beschrijving van was gemaakt, als het zo gebruikelijk is om dat te doen, zoals Z. in zijn proces-verbaal schreef. Voor wat betreft de nadere specificatie van F. (zie hiervoor onder 4.) merkte hij op dat de daar beschreven "zwarte aktetas met inhoud, die op slot zit" aan de onderkant was opengebrouwen.

Beoordeling

12. Het vereiste van administratieve nauwkeurigheid houdt in dat bestuursorganen secuur werken. Dit vereiste brengt mee dat de registratie van in beslag genomen goederen met

grote zorgvuldigheid dient te geschieden.

13. In 1998 zijn goederen in het kader van een rechtshulpverzoek in beslag genomen door Belgische autoriteiten. Kennelijk heeft de Belgische politie toen slechts een summiere omschrijving van de in beslag genomen goederen gemaakt. Hoe dan ook, die goederen zijn vervolgens verzegeld en in die staat op 20 november 2001 in ontvangst genomen door een politieambtenaar uit Assen, waarna zij naar het politiebureau aldaar zijn overgebracht voor verder onderzoek.

14. De beheerder van het regionale politiekorps Drenthe kan worden toegegeven dat thans niet meer met absolute zekerheid is na te gaan of de attachékoffer in kwestie wel (onnodig) is opengebroken en evenmin kan worden vastgesteld dat er spullen zijn ontvreemd.

Dat neemt echter niet weg dat de politie Drenthe als bewaarder en onderzoeker van de spullen tekort is geschoten in de administratieve verwerking van de opslag van die goederen. De Nationale ombudsman merkt in dit kader op dat het van groot belang is dat de overheid met gepaste zorg omgaat met goederen van burgers. In veel gevallen vallen die goederen immers slechts tijdelijk onder de verantwoordelijkheid van de overheid en moeten zij op zeker moment worden geretourneerd aan de burgers onder wie de inbeslagneming heeft plaatsgevonden.

Het had in dit geval verwacht mogen worden dat de politie Drenthe na verbreking van de verzegeling direct een meer specifieke omschrijving had gemaakt van de goederen, nu dit kennelijk nog niet was gebeurd door de Belgische politie. Voor wat betreft de "slotvaste" attachékoffer was bij de politie Drenthe bekend (zie hierna, onder B.3.) dat er een brief was met het aanbod om desgewenst de cijfercombinatie van die koffer door te geven. Het is bepaald onwaarschijnlijk dat de politie Drenthe, die in het kader van een fraude-onderzoek de in beslag genomen goederen heeft onderzocht, de bewuste koffer niet heeft opengemaakt. Mede gelet op de zojuist bedoelde brief, had van de regiopolitie Drenthe mogen worden verwacht aan te geven hoe de koffer was geopend en eventueel de staat van die koffer (fotografisch) voor en na opening vast te leggen alsmede aan te geven wat in de koffer was aangetroffen (zie ook de huidige handleiding van de regiopolitie Drenthe, onder Achtergrond). Het feit dat pas twee jaar na ontvangst van de goederen een proces-verbaal is opgemaakt, waarin kennelijk slechts de summiere omschrijving van de Belgische politie is overgenomen, terwijl pas ten tijde van overhandiging aan de politie Breda is getracht (weer bijna twee jaar later) een nadere specificatie te geven, getuigt niet van een voldoende zorgvuldigheid ten aanzien van de registratie van de in beslag genomen goederen.

15. Voor wat betreft het regionale politiekorps Midden en West Brabant geldt het volgende. De politie Breda heeft slechts als "doorgeefluik" van de spullen gefungeerd en heeft de goederen in dichtgeplakte dozen ontvangen. Daarna hebben die goederen nog ruim een week op het politiebureau Breda gestaan. Alhoewel het niet helemaal onbegrijpelijk is dat

de politie Breda de goederen in goed vertrouwen in ontvangst heeft genomen, neemt dat niet weg dat zij op dat moment toch bewaarder van de goederen werd. Vanuit dat oogpunt bezien, was het wenselijk geweest dat, zoals van de zijde van het regiokorps Midden en West Brabant ook is aangegeven, zowel bij de ontvangst van de goederen als bij de overhandiging aan verzoekers echtgenote gebruik was gemaakt van een gespecificeerde goederenlijst, zodat geen misverstand kon ontstaan over wat er precies in welke staat was overhandigd, waarbij een mogelijke verbreking van één van de attachékoffers in ieder geval op dat moment nog had kunnen worden omschreven.

Al met al moet worden geconcludeerd dat er door beide politiekorpsen is gehandeld in strijd met het vereiste van administratieve nauwkeurigheid.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

B. Ten aanzien van het arrondissementsparket Assen

Bevindingen

1. Op 4 januari 1999 schreef de advocaat van verzoekers dochter een brief aan de officier van justitie te Assen. In die brief werd aangegeven dat zij, ter vermijding van nodeloze schade, bereid was om desgevraagd de cijfercombinatie van de in beslag genomen attachékoffer ter beschikking te stellen. Verzoeker verwees naar deze brief in zijn klachtbrieven.

2. Onder verwijzing naar de processen-verbaal van 4 november 2003 en 13 april 2006 (zie hiervoor, onder A.2. en 3.) deelde de minister van Justitie in reactie op de klacht mee dat daarin geen steun is te vinden voor verzoekers stelling dat een in beslag genomen koffer met cijferslot zou zijn opgebroken. De minister acht de klacht dan ook ongegrond, wegens gebrek aan feitelijke grondslag.

3. In het hiervoor onder A.8. genoemde proces-verbaal van 1 maart 2007 heeft Z. aangegeven dat de inhoud van de brief van 4 januari 1999 bekend was bij de politie.

Beoordeling

4. Ook deze klacht moet worden beoordeeld aan de hand van het zojuist genoemde vereiste van administratieve nauwkeurigheid. Dit brengt mee dat een arrondissementsparket dat relevante informatie ontvangt omtrent een in beslag genomen goed ervoor zorg dient te dragen dat deze informatie de bewaarder van het goed in kwestie bereikt.

5. Vast is komen te staan dat het parket de bewuste brief onder de aandacht van de politie heeft gebracht. Daarmee heeft het voldaan aan het vereiste van administratieve

nauwkeurigheid.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Drenthe en het regionale politiekorps Midden en West Brabant is gegrond wegens strijd met het vereiste van administratieve nauwkeurigheid.

De klacht over het arrondissementsparket Assen is niet gegrond.

Onderzoek

Op 29 mei 2006 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer B. te Hoogstraten (België), met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Drenthe en/of het regionale politiekorps Midden en West Brabant. Nadat verzoeker nadere informatie had verstrekt en de Nationale ombudsman op een aantal klachtonderdelen had geïntervenieerd bij het functioneel parket te Den Haag, is het onderzoek geopend op 4 januari 2007.

Naar de gedragingen, die worden aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Drenthe (de burgemeester van Assen) en/of de beheerder van het regionale politiekorps Midden en West Brabant respectievelijk van de minister van Justitie, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de korpsbeheerders en de minister van Justitie verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Vervolgens werd verzoeker in de gelegenheid gesteld op de verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De minister van Justitie deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.

De reactie van verzoeker gaf geen aanleiding het verslag te wijzigen.

De beheerder van het regionale politiekorps Drenthe en de beheerder van het regionale politiekorps Midden en West Brabant gaven binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Het verzoekschrift van 26 mei 2006 met bijlagen.

Het standpunt van de korpsbeheerders van 19 februari 2007 en 19 maart 2007 met bijlagen (waaronder processen-verbaal en mutaties), alsmede de reactie van de minister van Justitie van 6 maart 2007.

Verzoekers reactie van 3 mei 2007.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Besluit inbeslaggenomen voorwerpen

Artikel 2

"Zo spoedig mogelijk na de inbeslagneming wordt het voorwerp zorgvuldig beschreven en zo mogelijk na verpakking, deugdelijk gewaarmerkt, zodat te allen tijde de aard van het voorwerp, de herkomst en de reden der inbeslagneming kan worden vastgesteld."

2. Handleiding afhandeling inbeslaggenomen voorwerpen regiopolitie Drenthe

"Schriftelijke afhandeling en verwerking in BPS

(...)

KVI

(...) per voorwerp moet een duidelijke en specifieke omschrijving gemaakt worden van het voorwerp zelf (overeenkomstig het afgiftebewijs) en de staat waarin het zich bevindt (eventuele beschadigingen schriftelijk vastleggen of op foto of video);

Wijze van aanlevering

De inbeslaggenomen voorwerpen worden herkenbaar gelabeld en zoveel mogelijk gescheiden verpakt in de daarvoor bestemde (waarde)zakken/verpakking ter voorkoming van beschadiging, waardevermindering en wegraken; Bij de opgave van de inhoud wordt vermeld aantal, soort, maat, gewicht c.q. geschatte hoeveelheid en beschadigingen en/of defecten.

(...)

PROCEDURE BIJZONDERE SOORTEN INBESLAGGENOMEN VOORWERPEN

Geld

In beslag genomen geld is te verdelen in de navolgende groepen:

(...)

4. *Collector items* (b.v. een zilveren "tientje")

(...)

Het geld onder 3 t/m 5 moet worden gedeponneerd bij de domeinen."

2006.06612